

การศึกษาเปรียบเทียบการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
ของพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)
กับพระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม)

A COMPARATIVE STUDY ON THE BUDDHIST PROPAGATION OF
PHRA MONGKOLTHEBMUNI (SODH CANDASARO) AND PHRA
DHAMSINGHABURAJANA (JARUN THITADHAMMO)

พิชฎมพ ฐปบุชา*
Pitchompu Tupbucha

วันรับ 3 / ตุลาคม / 2562
ตรวจสอบ 4-10 / ตุลาคม / 2562
ตอบรับ 12 / ตุลาคม / 2562

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเชิงเอกสารมีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ 1) การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้า 2) การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) 3) การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) 4) เปรียบเทียบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) กับพระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) วิธีการดำเนินวิจัย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) กับพระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) โดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ผลการวิจัยพบว่า การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้าเป็นหลักคำสอนที่มีอยู่จริงในปัจจุบันยังยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนให้หลุดพ้นจากทุกข์

ได้นำแนวทางการเผยแผ่ของพระพุทธเจ้าไปใช้อย่างหลากหลายทั้งในอดีตและปัจจุบัน ส่วนการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ใช้หลักการศึกษาของ ธรรมกาย เพื่อให้พ้นทุกข์ตลอดชีวิตการเผยแผ่ของท่านได้ปฏิบัติ ศึกษาตามทางสายกลาง บุคคลทั่วไป จึงศรัทธาในชื่อเสียงและกล่าวถึงความศักดิ์ ในด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) จะเน้นเรื่องกฎแห่งกรรม ธรรมปฏิบัติ ประสบการณ์ตรงจากตัวท่านเองและคนอื่น หลักความดีความชั่วและหลักธรรมของพระพุทธศาสนา การศึกษาเปรียบเทียบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) กับ พระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) พบว่าพระทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในฐานะศิษย์และ

* นักศึกษาปริญญาโท สาขาพุทธศาสนาและปรัชญา E-mail. junejanya@gmail.com, โทร. 094-615-6591

อาจารย์ ทำให้พระทั้งสอง เป็นนักเผยแผ่มีชื่อเสียงทั้งอดีตและปัจจุบันที่ประสบความสำเร็จในการเผยแผ่ อีกทั้งเป็นพระนักปฏิบัติธรรมมีผลงานเผยแผ่ที่ประจักษ์ ต่อยอดคำสอนที่สืบทอดพระพุทธศาสนาตามแนวทางของพระทั้งสอง สามารถหาฟังได้ในปัจจุบัน ไม่เลือนหายไป และมีลักษณะคำสอนที่มีความเป็นตัวเองสูง คำสำคัญ: การเผยแผ่, พระพุทธศาสนา, พระมงคลเทพมุนี (สด จนทสโร), พระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ จิตฺตมโณ)

Abstract

This article examines A Comparative Study on the Buddhist Propagation of Phra Mongkolthebmuni (Sodh Candasaro) and Phra Dhamsinghaburajana (Jarun Thitadhammo). The result found that 1) The propagation on the Buddhist Propagation of Buddha is a doctrine that exists today. And still hold the mind of the people to escape from suffering. Many monks study on the Buddhist Propagation of Buddha in the past and present. 2) On the Buddhist Propagation of Phra Mongkolthebmuni (Sodh Candasaro), study of Dhammakaya. To get away from suffering, mission was to practice and study in the middle. The general person therefore believed in his reputation and always spoke. 3) On the Buddhist Propagation of Phra Dhamsinghaburajana (Jarun Thitadhammo) focuses on the law of karma, dharma, practicing the experience directly from yourself and others. Principles of goodness, evil and principles of Buddhism. 4) Both buddhist monk's plays a role. Relationship is a student and teacher. Both buddhist monk's a

missionary, famous both past and present, who succeeded in propagating. As well as being a buddhist monk's work is evident toward the teachings that inherited Buddhism according to the ways of both buddhist monk's and find the current list, not fade away. Also reminiscent of both buddhist monk's the highly self-taught manner.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเผยแผ่ของพระพุทธเจ้าในอดีตเจริญมาก โดยเฉพาะแถบชมพูทวีป จนกระทั่งองค์สมเด็จพระพุทธเจ้า เสด็จปรินิพพานเหล่าสาวก เริ่มเผยแผ่ศาสนาของพระพุทธองค์ตลอดมา ปัจจุบันพระสงฆ์ มีบทบาทต่อสังคมน้อยกว่า อดีต เพราะพระสงฆ์บางส่วนยังขาดความรู้ในกฎระเบียบ ขาดประสบการณ์การเผยแผ่หลักธรรม การเผยแผ่บางกลุ่ม เน้นการเผยแผ่ทางด้านวัตถุมากกว่าการปฏิบัติ เช่น การก่อสร้างและวัดมุงคล เป็นต้น ซึ่งงานด้านเผยแผ่เป็นงาน สำคัญ ที่สืบทอดพระพุทธศาสนาต่อจากพระพุทธองค์ให้คงอยู่และพระสงฆ์ควรปฏิบัติตามอย่างถูกต้อง แต่บางพื้นที่ สถานการณ์ไม่เป็นเช่นนั้น ที่ก่อให้เกิดสิ่งที่ดีและไม่ดีเกิดขึ้นกับพระพุทธศาสนา โดยสิ่งไม่ดีนั้นอาจเป็นสาเหตุหลักทำให้ พระพุทธศาสนาเสื่อมถอย ปัจจุบันบางพื้นที่มี วิธีการเผยแผ่ของพระพุทธศาสนายังไม่มีประสิทธิภาพที่เพียงพอ อีกทั้ง ปัจจุบันชาวพุทธยังนิยมผิดศีลธรรมกันเป็นปกติ จิตใจเริ่มเสื่อมศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาและสนใจไสยศาสตร์ มากกว่าแก่นแท้หลักในพระพุทธศาสนา คือ เส้นทางแห่งการพ้นทุกข์ ฉะนั้น จึงควรหาแนวทางออก เพื่อจะได้ทราบ ปัญหาและช่องว่างในการเผยแผ่พุทธศาสนา แล้วนำช่องทางดังกล่าวมาแก้ไข สืบต่อไป อย่างไรก็ตามในอดีตจนถึงปัจจุบัน พระนักเผยแผ่หลายท่าน มีบทบาทสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธ

ศาสนา และ ได้นำหลักวิธีการ ที่ใช้สืบทอดตามแนวทาง คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำมาซึ่งความสำเร็จ จากการศึกษาการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระพุทธองค์หลายท่าน ในประเทศไทย การเผยแผ่คำสอนของพระ มงคลเทพมุนี (สด จนทสโร) ท่านเป็นบุคคลที่น่าสนใจอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการเผยแผ่และการพัฒนาจิตใจ ยัง เครื่องคิดเรื่องพระธรรมวินัย เป็นผู้ที่ตั้งใจปฏิบัติธรรม บำเพ็ญเพียร เด็ดเดี่ยวต่อพระพุทธศาสนา จึงทำให้มีผู้คนเคารพบูชาไปทั่วโลก จากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านพระธรรมสังฆบุรุษจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) ซึ่งแนวการเผยแผ่ของท่าน เป็นจริงพิสูจน์ได้ด้วยการปฏิบัติธรรม ทำให้ประชาชนรู้จักท่านในฐานะพระนักพัฒนา นักเทศน์ พระปฏิบัติวิปัสสนา สิ่ง นี้จึงเกิดความสัมพันธ์กันระหว่างวัดกับชุมชนขึ้น ประชาชนก็มีส่วนร่วม กับพระพุทธศาสนา ถือเป็นจุดที่อุปถัมภ์บำรุง พระสงฆ์ด้วยปัจจัยสี่ ท่านก็ตอบแทนด้วยการแสดงธรรมสอนปฏิบัติธรรม และมีผลงานหลายชิ้น ความเกี่ยวโยงของพระธรรมสังฆบุรุษจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) กับพระมงคลเทพมุนี (สด จนทสโร) นั่นคือ อาจารย์กับศิษย์ พระธรรมสังฆบุรุษจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) มีโอกาสไป เรียนรู้กับพระมงคลเทพมุนี (สด จนทสโร) สองครั้งด้วยกัน การเป็นศิษย์ของพระธรรมสังฆบุรุษจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) และอาจารย์ของพระมงคลเทพมุนี (สด จนทสโร) ความสัมพันธ์ดังกล่าว เป็นต้นแบบ ทำให้พระธรรมสังฆบุรุษจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) มีเคล็ดลับ ข้อมูลและตำราต่าง ๆ เพื่อที่จะช่วยเหลือคนอื่นที่ตกทุกข์ได้ยากหรือมีปัญหาในชีวิต ทำให้พระเถระทั้งสองเป็นนักเผยแผ่ที่ประสบความสำเร็จ อย่างมาก มีชื่อเสียงจากอดีตจนปัจจุบัน ท่านทั้งสองยังเป็นพระนักปฏิบัติธรรมและมีผลงานเผยแผ่ที่ประจักษ์ทั้งในและต่างประเทศ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัย มีความประสงค์ที่จะศึกษาเปรียบเทียบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของ พระมงคลเทพมุนี (สด จนทสโร) กับพระธรรมสัง

ฆบุรุษจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) เพื่อต้องการศึกษาการเผยแผ่ เนื้อหารูปแบบ วิธีการและ หลักคำสอนของพระทั้งสองรูปว่าเป็นอย่างไร การเผยแผ่ของท่านทั้งสองมีความเหมือนและความแตกต่างอย่างไร เป้าหมายของการเผยแผ่และเหตุใดประชาชนจึงศรัทธาพระเถระทั้งสอง เป็นต้น วัตถุประสงค์ของการวิจัย 1. เพื่อศึกษาการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้า 2. เพื่อศึกษาการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระมงคลเทพมุนี (สด จนทสโร) 3. เพื่อศึกษาการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระธรรมสังฆบุรุษจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) 4. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระมงคลเทพมุนี (สด จนทสโร) กับพระธรรมสังฆบุรุษจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) ขอบเขตการวิจัย 1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาเปรียบเทียบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระมงคลเทพมุนี (สด จนทสโร) กับพระธรรมสังฆบุรุษจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) 2. ขอบเขตด้านเอกสาร ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าในเอกสารชั้นปฐมภูมิ ได้แก่ พระไตรปิฎก และเอกสารชั้นทุติยภูมิ ได้แก่ อรรถกถางานวิจัย วิทยานิพนธ์ หนังสือตำรา ที่เกี่ยวข้องกับการ เผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระมงคลเทพมุนี (สด จนทสโร) กับพระธรรมสังฆบุรุษจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) และผลกระทบที่สะท้อนต่อสังคม แล้วนำมาเปรียบเทียบ กันเพื่อให้ทราบความเหมือน ความต่าง และข้อมูลการสัมภาษณ์ทั่วไปจากบุคคลภายในวัดปากน้ำ ภาษีเจริญและวัด อัมพวัน จังหวัดสิงห์บุรี 3. ขอบเขตด้านระยะเวลา ขอบเขตด้านเวลาที่ใช้ในการศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ผลตั้งแต่ เดือน มีนาคม 2558 ถึง เดือนมีนาคม 2562 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 1. ทำให้ทราบวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้า 2. ทำให้ทราบวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระมงคลเทพมุนี (สด จนทสโร) 3. ทำให้ทราบวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระธรรมสังฆบุรุษจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) 4. ทำให้ทราบความเหมือนและแตกต่างของการเผยแผ่พระพุทธ

ศาสนาของพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) กับ พระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) 5. ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้หลายทาง เช่น เป็นตัวอย่างการเผยแผ่พระพุทธศาสนา สำหรับพระภิกษุที่อุปสมบทใหม่และพัฒนาต่อยอดจากแนวทางของทั้งสองท่านที่มีอยู่เดิม รวมถึงบูรณาการกับ เทคโนโลยีสมัยใหม่ เป็นต้น การตรวจสอบเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากการตรวจสอบเอกสารและงานวิจัยเบื้องต้นพบว่างานวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) กับพระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ดังนี้ พระมหาไพรัช ขุนพรหม (ปญญาพล) (2536) ได้วิจัยเรื่อง “วิธีการของวัดที่มีต่อการปลูกฝังจริยธรรมใน เยาวชน (ศึกษาเปรียบเทียบเฉพาะกรณีวัดชลประทานรังสฤษฎ์ อำเภอบางเกร็ง จังหวัดนนทบุรีกับ วัดอัมพวัน อำเภอบางบาล จังหวัดสิงห์บุรี)” ผลการวิจัยพบว่า นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ผู้ที่เข้าอบรมกับทางวัด จะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ทางวัดได้วางเอาไว้ อย่างเคร่งครัดในปีหนึ่งๆ จะมีนักเรียน นิสิต นักศึกษาและประชาชน ไปเข้าการอบรมเป็นจำนวนมากซึ่งเครื่องยืนยันแสดงถึงควมมีคุณภาพและประสิทธิภาพของทางวัด ที่ได้ปลูกฝัง จริยธรรม แก่เยาวชนและประชาชนอย่างได้ผลเป็นอย่างดี เยาวชนที่ได้รับการปลูกฝังจริยธรรมจากทางอัมพวันแล้ว มีความเข้าใจเรื่องจริยธรรมเพิ่มขึ้นเป็นที่น่าพอใจ ส่วนใหญ่เด็กมีความเห็นว่าสามารถนำจริยธรรมที่ได้รับการปลูกฝังจาก ทางวัดนี้ไปใช้ดำเนินชีวิตในด้านต่างๆ และนำจริยธรรมไปปรับปรุงชีวิตให้ดีขึ้นได้ พระภคญาณรังค์ ญาณวีโร (2544) ได้วิจัยเรื่อง “ การวิเคราะห์คำสอนเรื่องทางสายกลางในพระไตรปิฎกและ ธรรมเทศนาพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ” ผลการวิจัยพบว่า ท่านเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ในภาคปริยัติและนักปฏิบัติธรรมที่ทุ่มเทอย่างจริงจังและผลที่ได้รับคือการ

ตอบรับอย่างดี จนมีศิษยานุศิษย์มากมายทั่วประเทศไทย ตลอดชีวิต แห่งการเผยแผ่ของท่าน ท่านได้ปฏิบัติและศึกษาตามทางสายกลางทำให้วัดปากน้ำเป็นสำนักปฏิบัติธรรมที่โด่งดังจน ปัจจุบันทำให้เป็นที่รู้จักในประเทศและต่างประเทศ มีลูกศิษย์มากมายส่วนการเผยแผ่ที่ท่านมักจะสอดคล้องกับคำสอน พระมหารุ่งเพชร (ชวนปญฺโญ) (2548) ได้วิจัยเรื่อง ศึกษารูปแบบและวิธีการเผยแผ่ของพระธรรมกิตติวงศ์ ผลการวิจัยพบว่า การเผยแผ่ของบุคคลเด่นๆ มีสิ่งที่ทำให้ความสนใจ เป็นส่วนใหญ่คือวาทศิลป์ (Rhetoric) การดึง การชักจูงใจให้คนคล้อยตามนั้นแต่ละบุคคลจะมีบุคลิก ความรู้ น่าเชื่อถือ เลื่อมใส สิ่งนี้ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญมาก ซึ่งการ สื่อสารระหว่างมนุษย์ไม่ได้รวม การขนส่ง สินค้า คมนาคม การขนส่งวัตถุสิ่งของหรือบุคคล แต่การสื่อสารถือเป็น พฤติกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ซึ่งมีความสัมพันธ์กับจิตใจและการแสดงออกของตน พระมหาแผน (อัมมเมธี) (2549) ได้วิจัยเรื่อง ศึกษารูปแบบและวิธีการเผยแผ่พุทธธรรมของพันเอกปิ่น มุทุกันต์ การเผยแผ่พุทธธรรม ผลการวิจัยพบว่า ความสำคัญสืบทอดศาสนาให้คงอยู่ต่อไป พระพุทธเจ้าเป็นสื่อในการสอน

เบื้องต้น นักเผยแผ่หรือพระสงฆ์คือกลุ่มที่ศึกษาคำสอนของพระพุทธเจ้า ปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธเจ้า ทั้งด้าน การศึกษา การปฏิบัติ การเผยแผ่และดูแลพระพุทธศาสนา เพื่อนำหลักการดังกล่าวมาช่วยทุกคนให้พ้นทุกข์

กุศล โพธิ์สุวรรณ (2557) ได้วิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ” พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) หรือหลวงพ่อดาววัดปากน้ำ ท่านเป็นนักเผยแผ่ที่มีชื่อเสียงและ เป็นผู้ผู้นำในด้านต่างๆ เช่น ศาสนศึกษา ศาสนสงเคราะห์ ช่วยส่งเสริมพระพุทธศาสนา ฯลฯ ท่านมีความตั้งใจจะเผยแผ่ วิชชาธรรมกายทั้งในประเทศและต่างประเทศอีกทั้งบุคคลทั่วไปจึงศรัทธาในชื่อเสียง

และกล่าวถึงความศักดิ์สิทธิ์ของท่าน เสมอมาในปัจจุบัน การเผยแผ่พระพุทธศาสนาใช้วิธีการทางการตลาด เข้ามาช่วย เพราะมีปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ยึดติดวัตถุมากกว่าจิตใจ ประกอบอาชีพหวังแต่ร่ำรวย มีตำแหน่ง ชื่อเสียงเป็นสำคัญ เป็นต้น ความสำคัญของ สืบทอดศาสนาให้คงอยู่ต่อไปต้องมีพระพุทธเจ้าเป็นสื่อ การสอนเบื้องต้น โดยมิถุนายนเผยแพร่หรือ พระสงฆ์ที่ ศึกษาคำสอนของพระพุทธเจ้า ปฏิบัติตามคำสอนของ พระพุทธเจ้า ทั้งการศึกษา ปฏิบัติ การเผยแผ่ นำ หลัก การดังกล่าวมาช่วยทุกคนให้พ้นทุกข์ ซึ่งนักเผยแผ่แต่ละคน เกิดจากความสนใจ โดยส่วนใหญ่มีวาทศิลป์ (Rhetoric) ชักจูงให้ผู้ฟังคล้อยตาม ท่านทั้งสองมี บุคลิก ความรู้ ความน่าเชื่อถือเชื่อมโยงที่แตกต่างกัน ทำให้เห็นว่า พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) เป็นนัก เผยแผ่ที่มีชื่อเสียงและเป็นผู้นำในด้านต่างๆ เช่น ศาสน ศึกษา ศาสนสงเคราะห์ ช่วยส่งเสริมพระพุทธศาสนา เป็นต้น ท่านยังเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ทั้งภาคปริยัติและ นัก ปฏิบัติธรรมที่ทุ่มเทจริงจัง ผลที่ได้รับ คือ การตอบ รับอย่างดี มีศิษย์มากมายทั่วประเทศไทยและตลอด ชีวิตการเผยแผ่ ของท่านได้ปฏิบัติและศึกษาตามทาง สายกลาง บุคคลทั่วไปจึงศรัทธาในชื่อเสียงและกล่าว ถึงความศักดิ์สิทธิ์ของท่าน เสมอมา ในด้านวัดอัมพวัน จะให้การปลูกฝังจริยธรรม แก่นักเรียน นักศึกษา ประชาชนทั่วไปมาอบรมกับทางวัดจะต้อง ปฏิบัติตาม กฎอย่างเคร่งครัดคนจำนวนมากเข้าไปอบรมจำนวน มากซึ่งเป็นเครื่องยืนยันแสดงถึงควมมีประสิทธิภาพ และ คุณภาพของวัด เยาวชนที่ได้รับการปลูกฝังทาง จริยธรรมวัดอัมพวันและมีความเข้าใจเรื่องจริยธรรม เพิ่มขึ้น สามารถนำจริยธรรมที่ได้รับไปใช้ดำเนิน ชีวิตและนำจริยธรรมไปปรับปรุงชีวิตให้ดีขึ้น จากการ ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการเผยแผ่ที่ดีนั้นต้องมีความพร้อม ความรู้ ความสามารถในการแสดงธรรมเพื่อให้ประชาชนเข้าใจในเนื้อหามากที่สุด จะทำให้การเผยแผ่สำเร็จและบรรลุผล ซึ่ง พระ

มงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) กับพระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) เป็นพระภิกษุที่มีความรู้ ความสามารถทั้งทางโลกและทางธรรม เป็นที่ยอมรับเคารพ ศรัทธาของประชาชนอย่างกว้างขวาง ธรรมะของท่านทั้ง สองเป็นที่เข้าใจง่ายเหมาะสมกับทุกยุคสมัย มีภาษาและธรรมะนำมาประยุกต์และพัฒนา ให้เข้ากับปัจจุบันได้ง่าย ในการ วิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำเนื้อหา วิธีการ หลักคำสอนของเผยแผ่ พระพุทธศาสนาของท่านทั้งสองเพื่อนำมาเป็นแนวทางการถ่ายทอดคำสอนของพระพุทธเจ้าจากอดีตจนปัจจุบันว่า พระพุทธศาสนานั้นยังมั่นคงอยู่ตลอดไป วิธีการดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) เป็นการวิจัยเอกสาร โดยใช้ 2 วิธี คือ 1) วิธีการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาจากหนังสือ เอกสารต่างและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In – depth Interview) 1. ศึกษาการเผยแผ่ทางพระพุทธศาสนาของพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) กับพระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) ที่ปรากฏในพระไตรปิฎก และอรรถกถา ที่เกี่ยวข้องต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา 2. ศึกษารวบรวมข้อมูลจากหนังสือ รายงานการวิจัย และบทความที่เกี่ยวข้อง สรุปสาระสำคัญแล้ววิเคราะห์ และข้อมูลในด้านหลักการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของงานวิจัยในปัจจุบัน 3. ศึกษาวิเคราะห์และเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง หาแนวคิดที่สอดคล้องของหลักการเผยแผ่ พระพุทธศาสนาเพื่อสังคมที่ได้ศึกษา 4. สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยนำหลักวิธีการเผยแผ่ของพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) กับพระธรรม สิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) จากอดีตจนปัจจุบัน

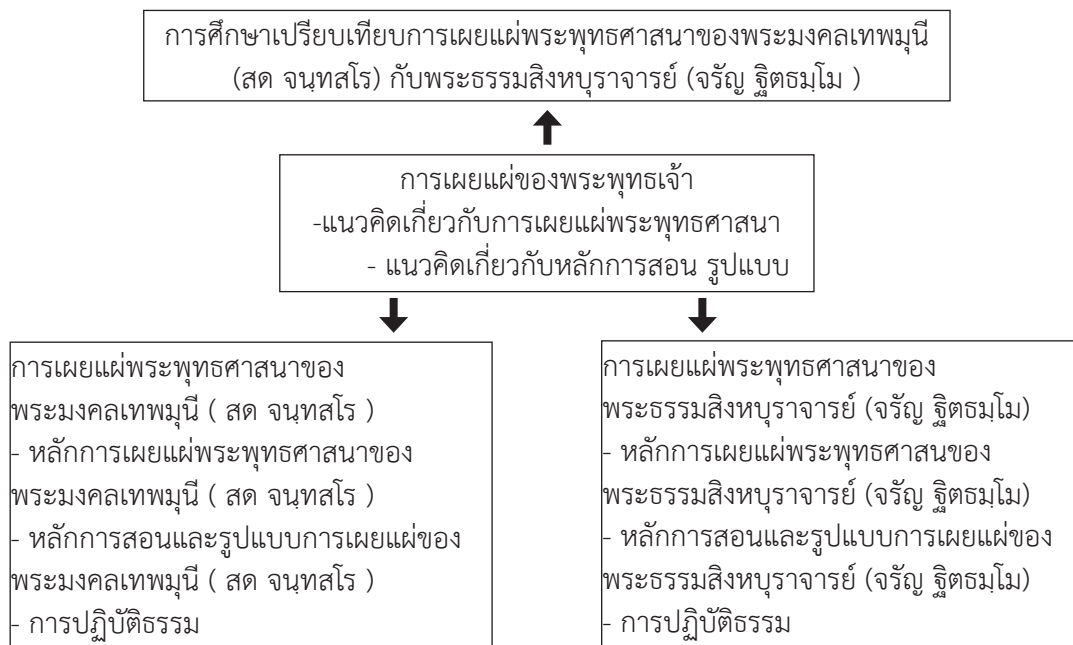
มาใช้พัฒนาวัดและสัมภาษณ์สาธุชนที่ศรัทธาในหลัก การเผยแผ่ของ พระพุทธศาสนาของทั้งสองท่าน 5. เรียบเรียงข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และนำมาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลเอกสารแล้วสรุปประมวลผล

นิยามศัพท์ การเผยแผ่ หมายถึง การเผยแผ่ทางพระพุทธศาสนาของพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) กับ พระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) ให้ขยาย กว้างออกไป เป็นการเผยแผ่โดยการแสดง พระธรรมเทศนา การ ปฏิบัติธรรมมีจุดมุ่งหมาย วิธีการ และหลักคำสอนตามพระพุทธเจ้า เปรียบเทียบ หมายถึง ความสอดคล้องการเผยแผ่ของพระพุทธศาสนาของ พระพุทธเจ้า โดยนำหลักการ ดังกล่าวมาศึกษา และ วิเคราะห์แนวคิดหลักการเผยแผ่ เปรียบเทียบ ความ เหมือน ความแตกต่าง ของพระมงคลเทพ มุนี (สด จนฺทสโร) กับพระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) ในด้าน 1) หลักการเผยแผ่พระพุทธศาสนา 2) หลัก การสอน รูปแบบการเผยแผ่ 3) การปฏิบัติธรรม และ

หลักการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อสังคมที่ได้ศึกษา พระพุทธศาสนา หมายถึง พระพุทธศาสนานิกายเถรวาท ซึ่งเป็นนิกายที่มีผู้นับถือและได้รับเผยแผ่เป็นจำนวน มากในประเทศไทย พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) หรือหลวงพ่อดาวดึงส์หรือ หลวงปู่สด ใช้หรือวิชาธรรมกาย เป็นหลักคำสอน และเป็นนักเผยแผ่ที่มีชื่อเสียง เป็นผู้นำในด้าน ศาสนศึกษา ศาสนสงเคราะห์ ช่วยส่งเสริม พระพุทธศาสนา เป็นต้น ยังเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ทั้งภาคปริยัติและนักปฏิบัติธรรมที่ทุ่มเท จริ่งจัง พระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) หมายถึง หลวงพ่อดาวดึงส์ จังหวัด สิงห์บุรี นำหลักสติปัฏฐาน 4 มาใช้ปฏิบัติกรรมฐาน เพื่อใช้ดับทุกข์ และเป็นพระภิกษุที่มีความรู้ ความสามารถทั้งทางโลกและทางธรรม เป็นที่ยอมรับเคารพ ศรัทธาของประชาชนอย่างกว้างขวาง

สรุปผล อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอ

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

เปรียบเทียบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระมงคลเทพมุนี
(สด จันทสโร) กับพระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม)

สรุปผล อภิปรายผลการวิจัย
และข้อเสนอแนะ

แนะ

การศึกษาเปรียบเทียบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระมงคลเทพมุนี (สด จันทสโร) กับพระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม)

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของ พระมงคลเทพมุนี (สด จันทสโร) - หลักการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของ พระมงคลเทพมุนี (สด จันทสโร) - หลักการสอนและรูปแบบการเผยแผ่ของ พระมงคลเทพมุนี (สด จันทสโร) - การปฏิบัติธรรม การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของ พระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) - หลักการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของ พระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) - หลักการสอนและรูปแบบการเผยแผ่ของ พระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) - การปฏิบัติธรรม

การเผยแผ่ของพระพุทธเจ้า - แนวคิดเกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา - แนวคิดเกี่ยวกับหลักการสอน รูปแบบเปรียบเทียบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระมงคลเทพมุนี (สด จันทสโร) กับพระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม)

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้า การเผยแผ่พระพุทธศาสนา เป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งของนักเผยแผ่ พระภิกษุสงฆ์ ที่จะนำหลักธรรมและคำสอน ของพระพุทธเจ้าไปเผยแผ่ในสถานที่ต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้ประชาชนสนใจ เข้าใจในหลักธรรมมากขึ้น โดยการแสดงผ่านสื่อในหลากหลายรูปแบบ และประยุกต์ให้ทันสมัยกับสังคมในปัจจุบันสำหรับบทนี้ศึกษารายละเอียด เกี่ยวกับ หลักการ

เผยแผ่และแนวคิดเกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา แนวคิดเกี่ยวกับหลักการสอน รูปแบบแต่ละ หัวข้อมีรายละเอียดดังนี้

หลักการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้า การเผยแผ่ศาสนธรรม หมายถึง การดำเนินการประกาศพระพุทธศาสนาให้ศาสนทายาทและประชาชนได้รับ ทราบ ในทุก ๆ วิธีไม่ขัดต่อพระวินัย โดย มุ่งเน้นให้ประชาชนได้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักธรรม แล้วนำไปปฏิบัติใน ชีวิตประจำวัน ได้แก่ การเทศนา การปาฐกถาในโอกาสและสถานที่ต่างๆ ทั้งในวัดและนอกวัด การบรรยายธรรมทั้งทาง วิทยุและโทรทัศน์ การเผยแผ่ธรรมผ่านสื่อต่างๆ เช่น หนังสือ หนังสือพิมพ์ หรือวิทยุทัศน์ การกิจจานุเบกษาครอบคลุมถึงการที่ วัด หรือภิกษุสงฆ์ได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ ขึ้นในวัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการเผยแผ่ธรรม หรือต้องการให้ประชาชนได้เข้า วัด ปฏิบัติธรรม หรือมุ่งเน้นสืบสานวัฒนธรรมไทยที่ได้รับอิทธิพลมาจากหลักพระพุทธศาสนา การดำเนินการใดๆ ของ พระภิกษุสงฆ์ในพระพุทธศาสนาที่เป็นไปเพื่อการเผยแผ่ธรรมทางพระพุทธศาสนาทั้งในวัดและนอกวัด ถือเป็นภารกิจด้านการเผยแผ่ทั้งสิ้น (กรมการศาสนา, 2535: 9) นักเผยแผ่ ต้องอาศัยคุณสมบัติความบริสุทธิ์ ความเสียสละ และความมีสติปัญญา แนะนำสั่งสอนประชาชนให้ประพฤติดี ปฏิบัติชอบ ในการดำรงชีวิตมาโดยตลอด ส่วนในด้านสังคมก็ได้แนะนำ สั่งสอนและสร้างจิตสำนึก นำ ทางสู่ความหลุดพ้นจากความทุกข์ทั้งทางกาย และจิตใจ สั่งสอนให้มนุษย์มั่นใจในศักยภาพของมนุษย์ ว่าเป็นผู้ฝึกฝนให้ พัฒนาวิสัยแห่งการพัฒ

นอย่างสูงสุด โดยอาศัยการศึกษาอบรม (สิทธิ บุตร อินทร์, 2533: 31) แนวคิดเกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในสมัยพุทธกาลซึ่งงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา ถือเป็นการรักษาหลักธรรมของ พระพุทธเจ้า ในอดีตกาลเป็นหน้าที่ของพระภิกษุสงฆ์ ที่จะปฏิบัติตามและดำรงไว้ซึ่งหลักคำสอน พระราชธรรมนิตย (ระแบบ จิตฺตญาณ, 2540:15) ได้กล่าวว่า ...การเผยแผ่พุทธธรรมในครั้งพุทธกาล พระพุทธเจ้าทรงใช้วิธีการเผยแผ่แบบประยุกต์เข้ากับสภาพแวดล้อม ทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ทางสังคมจารีตและประเพณีในแต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกันมากมาย ไม่ว่าจะทรงใช้ วิธีไหน เช่นทรงใช้อุบายในการเลือกบุคคล รองจหะหรือโอกาส เป็นต้น ก็ประสบความสำเร็จเสมอ ความสำเร็จเช่นว่านี้ ไม่ใช่เป็นเหตุผลเฉพาะยุคสมัยเท่านั้น แต่ยังอาศัยบารมีธรรมที่ทรงสร้างเพื่อทำหน้าที่ของศาสดา ทรงแสดงไว้ในสถานที่ต่างๆ ไว้ว่าพระผู้มีพระภาคเจ้าเป็นที่พึ่งของโลก ทรงบำเพ็ญบารมีให้บริบูรณ์ เพื่อเกื้อกูล เพื่อความสุขแก่สิ่งมีชีวิตทั้งหลาย พระองค์ได้ตรัสรู้พระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณแล้ว เอกบุคคลเมื่อบังเกิดขึ้นในโลกย่อมบังเกิดเพื่อประโยชน์ เพื่อเกื้อกูล เพื่อความสุขแก่คนเป็นอันมาก เพื่ออนุเคราะห์ต่อชาวโลก เอกบุคคลนั้นคือพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า...

แนวคิดเกี่ยวกับหลักคำสอนและวิธีการการเผยแผ่พระพุทธเจ้า การแสดงธรรมนั้น โดยเครื่องมือที่ใช้สอนจะอยู่ตามธรรมชาติเป็นหลัก ถือได้ว่าเป็นอุปกรณ์การสอน ที่ช่วยให้ ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาและความเข้าใจได้ง่ายทั่วไป ซึ่งพระพุทธเจ้ามีวิธีเผยแผ่พระพุทธศาสนา ที่ทรงใช้ในการเผยแผ่ อยู่เสมอ คือ วิธีการเข้าหาผู้นำทางศาสนา การเมือง และทางเศรษฐกิจ ภายหลังจากพระพุทธเจ้าตรัสรู้ได้ออกประกาศพระพุทธศาสนา โดยเริ่มต้นที่ผู้นำศาสนาด้วยการเสด็จไปโปรดพราหมณ์ปัญจวัคคีย์ผู้คงแก่เรียน มีจิตใจที่ มุ่งมั่นเต็มเปี่ยมด้วยความปรารถนาจักได้บรรลุ

ธรรมตามพระพุทธองค์ จนกระทั่งประสบผลสำเร็จรูปแบบการเผยแผ่ของพระพุทธศาสนา การเผยแผ่ศึกษาและปฏิบัติ เป็นอีกรูปแบบหนึ่ง ช่วยให้ทุกคนพันทุกซ์ ซึ่งคำสอนเหล่านี้จะช่วยพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ โดยรูปแบบที่พระพุทธเจ้าทรงเจ้าทรงใช้อยู่เสมอ ซึ่งแบบธรรมสาภิฉา หรือ การสนทนาธรรม เป็นการสอนแบบสนทนาจากการที่ได้ศึกษาพระไตรปิฎก เป็นรูปแบบที่พระพุทธเจ้าทรงใช้อยู่เสมอ ผู้ฟังได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น ทำให้สิ่งที่สนทนากันดูน่าสนใจ ไม่รู้สีกว่าตนเองกำลังถูกสอนอยู่ แต่จะรู้สึกว่าได้สนทนาปัญหาต่าง อย่างเพลิดเพลิน ซึ่งการทำเช่นนี้เป็นเหมือน การโยน บั ญ หาให้ คน ฟัง ขบ คิ ดแล้วตะล่อมเข้าสู่จุดสรุปที่เป็นเป้าหมายของคำถาม รูปแบบนี้พระพุทธเจ้าทรงส่งเสริมให้พระภิกษุสาวกใช้กัน โดยปรากฏอยู่ในพระสูตรต่างๆ มากมาย เช่น ัมมจักกัปปวัตตนสูตร อนัตตลักขณสูตร เติวิสูตร ปาสาทิกสูตร อากังเขยสูตร ฯลฯ แบบบรรยาย เป็นรูปแบบเผยแผ่ธรรมที่ปรากฏในการทรงแสดงัมมจักกัปปวัตตนสูตรแก่ปัญจวัคคีย์ในตอน เริ่มต้น การสอนแบบนี้ทรงใช้ทั่วไป ส่วนมากจะเป็นโอกาสที่มีผู้ฟังมารวมกันมากๆ โดยผู้ฟังมีพื้นฐานความรู้ หรือมีความ เข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนั้น ฟังเพื่อให้เกิดความเข้าใจเพิ่มเติม เพิ่มพูนความรู้ หรือมีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนั้น ฟังเพื่อให้เกิด ความเข้าใจเพิ่มเติม เพิ่มพูนความรู้ การสื่อสารมีการใช้ภาษาในการเผยแผ่ มีส่วนสำคัญ คือผู้สื่อสาร ความสามารถ ความรู้ และมั่นใจหากไม่มี สิ่งๆนี้ การสื่อสารจะยากที่จะสำเร็จ ซึ่งเนื้อหาที่ใช้เผยแผ่ จะเกิดความยากหากผู้ฟังไม่เข้าใจ จะมีอุปสรรคตามมา โดยช่องทางถือได้ว่าเป็นทางผ่านให้ผู้ฟัง ได้เห็น ได้ยิน เป็นลำดับแรก หากไม่สามารถ บอกหรือประกาศในช่องทางที่ผู้ฟัง ไม่สามารถรับได้ การสื่อสารก็จะไม่ประสบความสำเร็จ ปัจจุบันการสื่อสาร ถ่ายทอด ไปสู่ผู้ฟังมีหลายรูปแบบ เช่น คอมพิวเตอร์ สไลด์

เป็นต้น หากผู้สื่อสารหรือ พระสงฆ์ขาดทักษะในการใช้อุปกรณ์ในการสื่อสารจะทำให้การสื่อสารไม่สำเร็จ ผู้รับสารคือผู้ฟัง ซึ่งผู้รับจะมีปัญหาเรื่อง การฟังธรรมะ จึงสะท้อนไปสู่พระสงฆ์ที่มีการสื่อสารไม่เข้าใจ ดังนั้น การสื่อสารความเป็น ใช้ภาษาและเข้าใจง่ายๆ และในส่วนของผู้ฟังต้องแสวงหาความรู้ด้วย หลักผสมพุทธวิธีการสอน การสื่อสาร หลักนิเทศศาสตร์ และประสบการณ์หลายรูปแบบ ทำให้เห็นว่า พระพุทธศาสนายากกว่าออกไป ที่กระทำได้ทั้งภายในและนอกวัด ดังนั้นการสืบทอดอายุพระพุทธศาสนาเป็นเรื่อง สำคัญมากโดยมีพระสงฆ์เป็นตัวแทนที่สละทางโลก สละความเป็นอยู่อย่างชาวบ้าน ยินยอมจะประพฤติพรหมจรรย์ เป็น ต้น เพื่อมาศึกษาพระธรรมวินัย หลักคำสอนให้คงอยู่ต่อไปและเพื่อประโยชน์สุขแก่ประชาชน ซึ่งหน้าที่หลักของพระสงฆ์

คือ ปฏิบัติตามพระวินัยโดยตรง เช่น มีความรู้ทางพระวินัยพอสมควร มีหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ แม้พระพุทธเจ้าจะปรินิพพานไปแล้วแต่พระธรรมวินัยยังคงอยู่ เนื่องมาจากการการปฏิบัติสืบต่อกันมา มีพระสงฆ์เป็นหน้าที่ หลักที่สืบทอดพระพุทธศาสนาต่อจากพระพุทธเจ้า ศาสนายาหิงเป็นกำลังสำคัญและต้องมีคุณภาพเร็ว คือต้องมี ความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาที่ดี มีความประพฤติที่ดีและปฏิบัติจนมีผลแห่งการปฏิบัติที่ดี มีความสามารถในการ ถ่ายทอดสื่อสาร ชี้แจงให้คนอื่นเข้าใจได้ เมื่อเกิดอันตรายกับพระพุทธศาสนาที่พร้อมที่จะปกป้องอย่างเต็มที่ที่เป็นต้น พระพุทธศาสนามีอายุล่วงมา 2,600 ปี การเผยแผ่ยังคงอยู่ ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนให้หลุดพ้นจากทุกข์ ได้ ด้วยหลักธรรม คำสอนของพระพุทธเจ้าที่ช่วยให้ลดกิเลสลงอย่างแท้จริง ทำให้เห็นว่ามีพระภิกษุที่ได้รับการยอมรับ และนำแนวทางการเผยแผ่ของพระพุทธเจ้าไปใช้ในสังคมไทย ทั้งผลงานด้านการเผยแผ่ที่มีกระจายอยู่ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ มีพระนักเผยแผ่ที่มีบทบาทสำคัญในการสืบทอด

พระพุทธศาสนาขององค์พระพุทธเจ้า เช่น พระ มงคลเทพมุนี (สด จนทสโร) ก็มีพระเถระที่สำคัญในการเผยแผ่พุทธธรรม เช่น พระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) ที่ได้ประยุกต์การเผยแผ่อันเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนพร้อมเป็นแนวทางแก่นักเผยแผ่ในยุคปัจจุบัน มี รายละเอียดในบทต่อไป พระพุทธศาสนามีความเจริญเติบโตเรื่อยมาจนปัจจุบัน ด้วยพุทธวิธีการสอนโดยมีอริยสาวกแยกย้ายไปเผยแผ่ พระพุทธศาสนาตามพื้นที่ต่าง ๆ ที่เข้าถึงประชาชน แล้วทำให้เกิดความศรัทธาในพระพุทธศาสนา พระสงฆ์ผู้เผยแผ่ จึงมีหน้าที่สำคัญที่จะทำให้พระพุทธศาสนายาวตัวได้รวดเร็ว ดังนั้นนักเผยแผ่หรือพระสงฆ์ ที่นอกจากจะบำเพ็ญประโยชน์แล้ว งานหลักคือการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เช่นสอนให้ละเว้นความชั่ว ทำให้พ้นทุกข์ สอนให้ทำแต่ความดี ต่อตนเองและผู้อื่น เทศน์สอนโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน พระมงคลเทพมุนี (สด จนทสโร) เป็นพระเถระสำคัญรูปหนึ่ง มีบุคลิกที่น่าเลื่อมใส เป็นพระเถระที่ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ เป็นผู้นำของความเป็นนักเผยแผ่และรักษาคำสอนตามหลัก และวิธีการของพระพุทธองค์ ทั้งผลงาน การเผยแผ่ตามแนวทางปฏิบัติของท่านมีอยู่มาก ทั้งในรูปแบบพระธรรมเทศนา การบรรยายธรรมและธรรมปฏิบัติที่สามารถเรียนรู้ นำมาถ่ายทอดให้ประชาชนได้รู้ คลายความสงสัยต่าง ๆ ให้เข้าใจ ยัง แนะนำวิธีดำเนินชีวิตให้ดีขึ้น เป็นต้น

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระมงคลเทพมุนี (สด จนทสโร) หลักการของการเผยแผ่ของพระมงคลเทพมุนี (สด จนทสโร) วิธีการของการเผยแผ่ของพระมงคลเทพมุนี (สด จนทสโร) ท่านมีแนวทางการนำเสนอได้ 2 ประเภท ประเภท หนังสือ ธรรมะ พระธรรมเทศนา ธรรมบรรยาย ปาฐกถา ธรรมะปฏิบัติ และประเภทเทปคาสเซ็ท CD , MP3 ,VCD,DVD เป็นต้น ประเภทหนังสือธรรมะ พระมงคลเทพมุนี (สด จนทสโร) เป็นพระสงฆ์ที่น่าศรัทธาเด็ด

เดี่ยว ปฏิบัติดี ประพฤติดี ขยันเป็นนักเผยแผ่พระพุทธศาสนาและรักษาพุทธธรรมและมีหนังสือที่จัดพิมพ์ธรรมปฏิบัติออกเผยแผ่แจกแก่ พระภิกษุ สามเณร ผู้ปฏิบัติธรรมทั่วประเทศที่สนใจ เช่น หนังสือ “สมถวิปัสสนากัมมัฏฐานตามแนวสติปัฏฐาน 4” หนังสือ “หลักสมถะสมถวิปัสสนากัมมัฏฐานเพื่อทำพระนิพพานให้แจ้ง

พระธรรมเทศนา ซึ่งเทศน์ แปลว่า การแสดง การชี้แจงให้ฟัง หมายถึง การถ่ายทอดธรรมอันเป็นคำสั่งสอน ทางศาสนาด้วยการแสดงชี้แจงให้ฟัง เป็นการเผยแผ่ศาสนาแบบหนึ่ง ที่นิยมมาตั้งแต่สมัยพุทธกาล (พระธรรมกิตติ วงศ์ (ทองดี สุรเตโช) , 2545: 334) การเทศน์ หรือการแสดงพระธรรมเทศนา เป็นรูปแบบใช้เผยแผ่ตั้งแต่พุทธกาล เป็นการสื่อสารแบบทางเดียว (One-way Communication) แต่บางครั้งมีการถามผู้ฟัง แต่ผู้แสดงก็ได้คำตอบเอง การแสดงพระธรรมเทศนา ส่วนมากใช้สื่อบุคคลเป็นหลัก โดยมีพระสงฆ์เป็นผู้ส่งสาร (Source) มีธรรมะคำสั่งสอนทางพระพุทธศาสนาเป็นสาร (Message) ใช้การสื่อสารทั้งสื่อบุคคล มีหนังสือพิมพ์ เป็นต้น การเทศน์ดังกล่าวในปัจจุบันผ่านทางสื่อออนไลน์ สื่อมวลชน ทำให้ประชาชนผู้รับสารมีความต่างกัน อรรถรส การรับรู้จึงต่างกัน มีข้อดีและข้อเสียต่างกัน การแสดงพระธรรมเทศนาพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ในปัจจุบันจึง มีลักษณะที่ฟังได้ทางสื่อออนไลน์ ที่มีการอัดเสียงไว้ในอดีตและเพียงการเล่าให้ฟังจากลูกศิษย์ที่เคารพนับถือท่าน เป็นต้น และบทพระธรรมเทศนาที่ปรากฏอยู่ในหนังสือ เช่น “การบูชาบุคคลและข้อปฏิบัติที่ควรบูชา เป็นมงคลสูงสุด” “การได้เป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา เป็นการยาก” เป็นต้น การบรรยาย คือชี้แจงหรืออธิบายเรื่องให้ฟัง หมายถึง การอธิบายธรรมคล้ายกับการแสดงธรรมเพียงแต่เป็นการบรรยายธรรมะ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2525 : 462) ตัวอย่างเรื่องของการบรรยาย เช่น “เกิดเป็นมนุษย์พบ พระพุทธ

ศาสนา” “ของจริงในพระพุทธศาสนา” “ต้องปฏิบัติให้รู้จริง” เป็นต้น ปาฐกถาธรรม คือ การนำเสนอพุทธธรรมเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในหลักธรรม มุ่งเรื่องธรรม ชี้บอกบอก ทางถูก ปลุกทางงามตามหลักการทางพระพุทธศาสนา เป็นแนวทางนำไปปฏิบัติได้ในการดำเนินชีวิต (พระครูอาทร ปริยัติสุธี (ทุมสิงห์) , 2552 : 85) เรื่องที่ปรากฏในปาฐกถาธรรมมีมาก เช่น “ความกตัญญูเป็นมงคลอันสูงสุด” “ความไม่ประมาทเป็นมงคลอันสูงสุด” เป็นต้น ธรรมปฏิบัติ คือ ข้อปฏิบัติที่จะนำไปสู่เส้นทางแห่งการพ้นทุกข์ ตามแนวทางการสั่งสอนของพระสัมมา พระพุทธเจ้า เช่น หลักสมถวิปัสสนากัมมัฏฐานเพื่อทำพระนิพพานให้แจ้ง วิเคราะห์ธรรมปฏิบัติตามแนวสติปัฏฐาน 4 ทางมรรคผลนิพพาน อริยสัจ 4 (ลักษณะและอาการแห่งตลอด) รูปแบบการเผยแผ่ของพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) มีรูปแบบที่ได้เรียนรู้มาถ่ายทอดให้คลายความสงสัย ให้เข้าใจและชัดเจน เมื่อได้รับฟังแล้วอยากปฏิบัติให้พ้นทุกข์อย่างลึกซึ้ง ให้เข้าถึงพระพุทธเจ้า ซึ่งในปัจจุบันวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ยังใช้หลักการเผยแผ่พุทธธรรมตามหลักการสอนของพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ยังมีการเผยแผ่ แบบเดิมไปเปลี่ยนไปจากเดิมมากนักซึ่งการนำเสนอพุทธธรรมคำสอนประเภทปฏิบัติ พุทธศาสนิกชนที่มาปฏิบัติที่วัดปากน้ำภาษีเจริญยังใช้หลักการเผยแผ่ หลักการสอนปฏิบัติสมถวิปัสสนาตามแนวสติปัฏฐาน 4 ถึงธรรมกายของพระพุทธเจ้า การเผยแผ่ของพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) เป็นนักเผยแผ่ที่มีความรู้ ความสามารถทั้งทางโลกและทาง ธรรม ท่านมีการแสดงธรรมะที่ได้เข้าใจง่าย เหมาะสมกับผู้รับฟัง ซึ่งการดำเนินชีวิตของท่านมีความเป็นอยู่ที่สมถะ สนใจ ในด้านการอบรม การปฏิบัติ และเจริญภาวนาในวิชาธรรมกาย ท่านอยากให้ทุกคนกำจัดอาสวะกิเลส ได้บรรลุมรรคผลจากการเวียนว่ายตายเกิด

หลักการสอนและรูปแบบการเผยแผ่ของพระ

มงคลเทพมณี (สด จนทสโร) วิธีการเผยแผ่ของพระมงคลเทพมณี (สด จนทสโร) การทำภาวนานั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ทำจะต้องมีใจและ อารมณ์ปลอดโปร่ง ใจต้องวางภารกิจทั้งปวงไม่เก็บมาคิด จะคิดดี คิดชั่วก็ไม่คิด ถ้าคิดเรื่องนั้นเรื่องนี้ จะทำให้สมาธิไม่แน่วแน่ ฉะนั้น ถ้าตั้งใจจะทำสมาธิแล้วก็พึงละความกังวลทุกอย่าง มุ่งแต่ธรรมะอย่างเดียวแม้ความรู้ทางธรรมะใด ๆ ที่ได้เล่าเรียนมาก่อนหน้านี้ ก็ให้ปล่อยวางเสียให้หมดสิ้นก่อนนั่งภาวนา เพราะหากไม่ทำเช่นนี้ก็จะทำให้จิตเกิดวิจิตรขึ้น (ความลังเลสงสัย ไม่แน่วแน่) ทำให้ผู้ปฏิบัติไม่เห็นธรรมได้ตามที่ต้องการ การปฏิบัติธรรม การปฏิบัติภาวนา จะทำให้เกิดปัญญา สามารถทำให้ชีวิตมีความสุขและความเจริญได้ สิ่งที่ดีตัวจากอดีต และในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ดี สามารถหลุดพ้นได้ ขึ้นอยู่กับการฝึกจิตแต่หากเศร้าหมองก็จะวนเวียนวุ่นวายตาย เกิดอยู่อย่างนั้น ซึ่งหลวงพ่อก็สอนวิธีการบรรลุมรรคธรรมอย่างละเอียดลออบอกกันอย่างถึงแก่นกันทีเดียว ไม่ใช่บอกแต่ เปลือก สอนกันอย่างไม่วางวิชาความรู้ สำหรับคนที่ยังไม่ได้ ทำนั้นก็ให้เจริญอิทธิบาท 4 การสอนให้คนฟังเข้าใจง่ายของท่านจะเตรียมอุปกรณ์การสอนเช่นนักศึกษาใหม่ จะแจกหนังสือทางมรรคผล คู่มือการปฏิบัติ มีกระดานชื่อนวนวาทเป็นรูปคนด้านข้างผ่าซีกแสดงที่ตั้งของดวงนิมิตทั้ง 7 ฐาน ท่านจะชี้แจงก่อนนั่งว่า การทำภาวนาต้องมีใจและอารมณ์ปลอดโปร่ง วางจากกิจที่จะต้องกังวลทั้งปวง เพราะถ้าหากมีความกังวลมากนักจะทำให้สมาธิไม่แน่วแน่ ฉะนั้นถ้ามีความตั้งใจว่าจะทำสมาธิแล้ว ก็พึงละความกังวลใหญ่ มุ่งแต่ธรรมะอย่างเดียว ปณิธานของพระมงคลเทพมณี (สด จนทสโร) ที่ประสงค์จะเผยแผ่พระพุทธศาสนา ให้กว้างไกลนั้นก็ยังคง อยู่ เพราะอยากให้พระพุทธศาสนา มีความมั่นคงไปให้นานที่สุดแต่ในปัจจุบันมีผู้มาบวชเป็นพระสามเณร และแม่ชี น้อยลงที่แตกต่างจากสมัยก่อนมาก โดยบทบาทของคนในยุคปัจจุบันเริ่มเปลี่ยนแปลงหลา

ยอย่าง ซึ่งแบบที่เคยปฏิบัติ เช่นตอนที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ ก็ดูจะต่างไปอีกด้วย สำนักหรือศิษย์รุ่นปัจจุบันจะมุ่งเน้นในด้านการพัฒนาวิถึควบคู่กับ การพัฒนาจิตใจ

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) หลักการของการเผยแผ่ของพระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) การเผยแผ่ของหลวงพ่ोजรัญ ฐิตธมฺโม พระพุทธศาสนาจะไม่ละเลยเรื่องจิต เพราะทุกอย่างคือ จิต เมื่อเข้าถึงแก่นก็จะสามารถดับทุกข์ได้ ส่วนในด้านอนัตตา หากมนุษย์อยากพ้นทุกข์ ต้องมีสติปัญญาขั้นละเอียดใช้แก้ปัญหา และ ดับทุกข์ ซึ่งหลวงพ่ोजรัญพบว่าแนวคิดที่สำคัญและเป็นจุดเด่นจะมาจากพระไตรปิฎก การศึกษาให้เข้าใจธรรมชาติของจิต และเข้าถึงแก่นพระพุทธศาสนาสามารถนำไปใช้ประโยชน์สำหรับดับทุกข์ในชีวิตประจำวันได้อย่างแท้จริง หลวงพ่ोजรัญ ฐิตธมฺโมได้แสดงถึงธรรมชาติของจิตว่ามีความบริสุทธิ์อยู่ในตัว กล่าวคือ ไม่ถูกห่อหุ้มด้วยกิเลสและว่างจากอวิชชาเป็นพื้นฐาน กิเลสหรือความทุกข์ต่าง ๆ ที่ทำให้จิตวุ่นไม่ใช่พื้นฐานที่แท้จริงของ

จิต ดังพระพุทธองค์ตรัสว่า...ภิกษุทั้งหลาย จิตนี้ประภัสสรเข้าไปเศร้าหมองได้เพราะอุปกิเลสที่จรมา จิตนี้ประภัสสร หลุด พ้นได้เด็ดขาดจากอุปกิเลสที่จรมา... (อัง.เอกกะ. 20/49-50/9.) ผู้ปฏิบัติกรรมฐานจะมีประโยชน์เกื้อกูลเพื่อดับทุกข์ มีเหตุของทุกข์เป็นปัญหาของทุกอย่าง ซึ่งการเกิดจิตและ จิตไม่ใช่สิ่งที่เป็นตัวตน เมื่อจิตดับลงเป็นเอกเทศสติปัญฐาน 4 ตามแนวพระไตรปิฎก ธรรมในพระพุทธศาสนา มีสติปัญฐาน 4 มรรค 8 และวิปัสสนากรรมฐาน หากไม่มี 3 สิ่งนี้ ถือได้ว่าตัดความเป็นพระพุทธศาสนา ออกโดยสิ้นเชิง ซึ่งสติปัญฐาน 4 ถือเป็นแนวทางสำคัญมาก ที่ให้ เหตุผล ความคิด อิสระและตัดสินใจปัญหาสติปัญฐาน 4 มักจะมีคำถามอยู่เสมอว่า เราจะปฏิบัติธรรมในแนวไหน หรือสำนักใด จึงจะเป็นการถูกต้อง

และ ได้ผล คำถามเช่นนี้เป็นคำถามที่ถูกต้องและไม่ควร ถูกตำหนิว่าชอบเลือกนั้นเลือกนี้ ที่ถามก็เพื่อระวังไว้ไม่ให้เดินทางผิด ทางปฏิบัติที่ถูกต้อง คือ ปฏิบัติตาม สติปัฏฐาน 4 จุดมุ่งหมายมหาสติปัฏฐานสูตร มีจุดประสงค์คือเพื่อความบริสุทธิ์แห่งสัตว์ทั้งหลาย (สตตานิ วิสุทธิยา) มี เพื่อข้ามความโศกและความคร่ำครวญทั้งหลาย (โสกะปริเวทานิ สมติกกมย) มีเพื่อระงับความทุกข์โทมนัสทั้งหลาย (ทุกข์โทมนัสสานิ อุตถกมย) มีเพื่อการบรรลุอายุธรรม คือ ธรรมที่ควรบรรลุ (ญายสส อธิคมย) มีเพื่อทำให้แจ้ง ซึ่งพระนิพพาน (นิพพานสส สจฉิกิริยาย) โดยการมีสติ – มหาสติปัฏฐานพระพุทธศาสนาเน้นเรื่องสติว่า เป็นสิ่งจำเป็น สำหรับทุกคน ปฏิจจสมุปบาท ในฐานะเป็นกระบวนการ เกิดและดับทุกข์ ปฏิจจสมุปบาทเป็นกระบวนการ แสดงถึงการเกิดขึ้น และดับไปแห่งทุกข์ที่เป็นเหตุเป็นปัจจัยเชื่อมโยงกันไปอย่างเป็นระบบซึ่งเป็นเรื่อง ที่ลึกซึ้งในฐานะเป็นปรมัตถธรรมที่เป็น หัวใจของ พระพุทธศาสนาจึงเป็นหลักธรรมที่ต้องทำความเข้าใจให้ชัดเจนและถูกต้องจึงจะเป็นประโยชน์เกื้อ กูลต่อการ ปฏิบัติเพื่อควบคุมและดับกระแสของความทุกข์ในปัจจุบัน แบ่ง ออกเป็น 2 ฝ่ายคือ ฝ่ายเกิด ทุกข์และฝ่ายดับทุกข์ของ หลวงพ่อจรัญ ฐิตธมโม เห็น ความสำคัญของเหตุปัจจัย หรือปฏิจจสมุปบาทในฐานะเป็นหลักธรรมที่พระพุทธองค์ ทรงค้นพบในวัน ตรัสรู้และทรงแสดงโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำจัดอวิชชา นุทิฎฐิ คือความเห็นหรือความสำคัญว่าเป็นตัวตน ซึ่งเป็นเพียงสิ่งลวงหรือมายาอันเกิดจากการรับรู้ ารมณ์ทางอายตนะทั้ง 6 อย่างขาดสติ (อวิชชา) ในปัจจุบัน ดังนั้น ในทรรคของหลวงพ่จรัญ ฐิตธมโม ปฏิจจสมุปบาทเป็นเรื่องปรมัตถธรรมคือเป็นเรื่องกล่าวถึงสิ่งที่ อาศัยกันและกันเกิดขึ้นชั่วขณะ มีแต่กระแส แห่งเหตุปัจจัยและภายในกระแสปฏิจจสมุปบาท ทั้งหมดโดยเฉพาะฝ่ายเกิด ทุกข์ มีการเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วใช้เวลาเพียงชั่วสายฟ้าแลบเท่านั้นก็เกิดขึ้นครบ

ตลอดทั้งสาย ดังจะสังเกตเห็นได้จาก กรณีบุคคลที่เกิด ความโกรธขึ้นมาเพราะสาเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งและ เป็นทุกข์เพราะความโกรธนั้นกระบวนการที่เป็นเหตุ ปัจจัยให้เกิดความโกรธจนถึงเป็นทุกข์ใช้เวลาเพียงชั่ว ขณะเท่านั้น กระบวนการที่กล่าวมานี้เป็นตัวอย่ง แสดงถึงการ ทำงานของกระแสปฏิจจสมุปบาทที่เกิดขึ้นอย่างครบถ้วนในบุคคลซึ่งในชีวิตประจำวันวันหนึ่ง อาจเกิดขึ้นได้หลายรอบนับ ไม่ถ้วนถ้าหากผัสสะเกิด ความยินดีร้ายไม่รู้จักวิธีตั้งสติและไม่รู้จักสิ่งที่ดับ ทุกข์คือวิมุตติ จากแนวความคิดนี้จึง นำไปสู่วิธีการหา วิธีการที่จะควบคุมกระแสปฏิจจสมุปบาทให้เป็น ไปแต่ในทางดับทุกข์ การปฏิบัติกรรมฐานตามแนวทาง หลวงพ่อจรัญ ฐิตธมโม จึงเป็นอุบายวิธีที่จะหยุดกระ แสปฏิจจสมุปบาทไม่ให้ดำเนินไปในฝ่ายที่เกิดทุกข์ แต่ควบคุมให้ ดำเนินไปในฝ่ายที่ดับ

หลักการสอนและรูปแบบการเผยแผ่ของพระ ธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมโม) วิธีการเพื่อเข้าถึง ความดับทุกข์ (อาการพองยุบ) การปฏิบัติกรรมฐาน ควบคุมธรรมะอยู่ในใจ จะมีความเจริญ บริบูรณ์ ใน ทุกด้าน หากไร้สติ จิตไม่มีความรู้จริง จะไม่เกิดประ โยชน์ประการใด คำสอนหลวงพ่จรัญ ให้ความสำคัญ ในหลักธรรม กระบวนการเกิด ดับ และมีอยู่ในทุกคน ในชีวิตประจำวัน ต้องทำความเข้าใจ ควบคุมไม่ให้เกิด กระแส แห่งทุกข์ ซึ่งการเผยแผ่พระพุทธศาสนา จะสำเร็จต้องใช้เทคนิคในการสื่อสารเข้ามาช่วย โดยมี พระสงฆ์ทำหน้าที่เผยแผ่ ธรรมะ จึงมีวิธีการเผยแผ่ด้วย วิธีการและเทคนิคที่หลากหลาย หนังสือแนะนำวิธีการ ปฏิบัติกรรมฐาน หนังสือเล่มนี้สำหรับใช้เป็นคู่มือศึกษา การปฏิบัติกรรมฐาน เป็นหนังสือ แนะนำการปฏิบัติ วิปัสสนากรรมฐานตามแนวสติปัฏฐาน 4 ของสำนักวัด อัมพวัน ซึ่งสามารถแยกประเภทของหนังสือได้ ดังนี้ หนังสือคู่มือวิปัสสนาจารย์ เพื่อถวายแก่พระภิกษุหรือ ขรวาสที่เคยเข้าปฏิบัติกรรมฐานให้สำนักอัมพวัน จนชำนาญ มี ความรู้ความสามารถปฏิบัติได้เอง

และช่วยแนะนำให้คนอื่นปฏิบัติตามได้ เนื้อหาสาระของหนังสือจะบอกรายละเอียดของ ขั้นตอนต่างๆ ก่อนที่จะปฏิบัติกรรมฐานลงมือปฏิบัติหนังสือคู่มือปฏิกรรมฐานสำหรับคฤหัสถ์ เป็นหนังสือแนะนำการ ปฏิบัติกรรมฐานหลังจากเคยปฏิบัติมาแล้ว ต้องการที่จะมาศึกษาเพิ่มเติมเมื่อมีโอกาศ ก็จะแนะนำขั้นตอนการปฏิบัติต่างๆ เอาไว้เพื่อป้องกันความผิดพลาด โดยปกติแล้วที่สำนักวัดอัมพวันจะไม่อนุญาตให้ผู้ปฏิบัติอ่านหนังสือในระหว่างปฏิบัติ กรรมฐาน เพราะจะทำให้การปฏิบัติธรรมล่าช้า ให้ปฏิบัติตามคำสั่งของอาจารย์ผู้สอนกรรมฐานอย่างเดียว การปฏิบัติธรรม การผูกจิตให้อยู่ในจุดมุ่งหมาย กรรมฐาน แปลว่า การทำงานตามหน้าที่รับผิดชอบ อดทน ต่อสู้กับอุปสรรคเป็นต้น ย่อมมีสิ่งขัดขวาง สกิดกัน ความตื้อตันนี้ ดังคำกล่าวที่ว่า “อุปสรรคมีอยู่ที่ใจเรา” ซึ่งอุปสรรคสกิดกัน ความ ตื้อตันอยู่ที่เรา การตัดสินใจต้องถูกต้อง มีเหตุผล ข้อเท็จจริง เมื่อผ่านพ้นไปได้สิ่งที่ตามมาภายหลัง ซึ่งการปฏิบัติ กรรมฐานยังช่วยทำให้วัดเติบโตได้ หากเรามีแนวทางการปฏิบัติตามพระเทพสิงหบุราจารย์ ก็จะทำให้เรามีแรงจูงใจและ มีการปฏิบัติธรรมที่มีแบบอย่างที่ดี ท่านมีความเสียสละและช่วยพัฒนาทุกคน โดยมีความประสงค์เพื่อให้ทุกคนพ้นทุกข์ ดังนั้น สิ่งที่ใช้ในการเผยแผ่หรืออบรมปฏิบัติธรรมจะเน้นเรื่องกฎแห่งกรรม ประสบการณ์จริงจากอดีตถึงปัจจุบัน เทคนิคในการสอนและใช้สื่อ เทคโนโลยีและสื่อวัสดุอุปกรณ์ใช้สื่อหรืออิเล็กทรอนิกส์เผยแผ่ธรรมะ โดยได้ใช้ เครื่องขยายเสียงทุกครั้งเพื่ออบรมผู้ปฏิบัติกรรมฐานที่วัดอัมพวันและแสดงธรรมผ่านวิทยุกระจายเสียงตามรายการเผยแผ่ ธรรมะต่างๆ การเผยแผ่ธรรมะมี 2 ประเภทคือ เทปและวีดีโอเทป ภาพรวมของวัดอัมพวัน วิทยาการที่วัดอัมพวันมีความรู้ในธรรมวินัยสงฆ์ มีความสามารถในการอบรม สั่งสอน และบรรยายธรรมด้วยเหตุผล จะไม่กล่าวโดยไม่มีหลักฐาน การอธิบายในเบื้องต้นไม่ให้เป็นภาษาธรรม

มากจนเกินไป จึง ทำให้การฝึกเกิดความน่าสนใจ ส่วนในด้านเนื้อหาและสาระการปฏิบัติตามแนวทางสติปัฏฐาน เหมาะสมกับประชาชน ทุกเพศทุกวัย ซึ่งมีสถานที่เหมาะสมทั้งด้านที่พักและสุขา เป็นสภาพแวดล้อมที่ดีมากมีการดูแลและพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ให้อยู่ในสภาพที่มั่นคง ปลอดภัยเหมาะสม พร้อมทั้งจะใช้ประโยชน์ทุกที่ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่า และเอื้อประโยชน์ต่อการปฏิบัติธรรมบรรยาภาศภายในวัดจึงสะอาด ร่มรื่น สวยงาม ปลอดภัยและสะดวก

ลักษณะกิจกรรมของที่วัดอัมพวัน มีการไหว้พระสวดมนต์ ก่อให้เกิดสมาธิก่อนการปฏิบัติธรรมด้านกฎระเบียบ ที่วัดอัมพวันเคร่งครัดมาก ต้องสำรวมกาย วาจา ใจ และระมัดระวัง การวิพากษ์วิจารณ์ผู้อื่น ข้อกำหนดต่างๆ สร้างขึ้น เพื่อความเข้าใจพื้นฐานให้แก่ผู้มาปฏิบัติธรรม โดยการยึดถือปฏิบัติตามและละเว้นข้อห้ามทั้งหมด เพื่อความสงบสุขอีก ทั้งเป็นการฝึกคุณธรรมจริยธรรมไปในตัว ก่อให้เกิดความร่วมมือต่อส่วนรวมต่อไป

วิเคราะห์และเปรียบเทียบการเผยแผ่พระมงคลเทพมุนี (สด จันทสโร)กับพระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมโม) การเผยแผ่ตามคำสอนของพระพุทธเจ้าทำให้ประชาชนพ้นทุกข์ นำไปสู่นิพพาน อีกทั้งยังเพื่อสืบต่อ พระพุทธศาสนา ถ้าไม่มีพระสงฆ์เป็นการยากที่จะทำบุคคลต่างๆ เห็นและรับรู้ถึงความสำคัญของพระธรรม ดังนั้นพระ ธรรมที่พระพุทธเจ้าได้สั่งสอน เป็นหลักให้ดำเนินชีวิต เมื่อได้ปฏิบัติถูกต้องตามธรรม ศักยภาพแห่งความเป็นมนุษย์ก็จะปรากฏ จนกระทั่งเข้าถึงความจริงในธรรมชาติ มีชีวิตที่ติงาม และมีความสุขที่แท้จริง ซึ่งการเผยแผ่มีการถ่ายทอดมา จากพระธรรมวินัย คำสอนพระพุทธเจ้า การแสดงธรรมทุกครั้งจะมีการตรวจเลือกก่อนทุกครั้ง โดยจะทรงสอนใคร ว่า บุคคลแต่ละคนนั้นอยู่ในระดับไหน มีทั้ง ผู้สามารถรู้ได้อย่างฉับพลัน ผู้สามารถ

รู้ได้เมื่ออธิบายความอย่างละเอียดแล้ว ซักถามทบทวน ผู้สามารถเข้าใจได้เมื่ออธิบายความอย่างละเอียดแล้ว ซักถามทบทวน ผู้ไม่สามารถเข้าใจอะไร เป็นต้น การเผยแผ่พระพุทธศาสนาการเผยแผ่พระมงคลเทพมุนี (สด จนทสโร) กับพระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) การเผยแผ่ศาสนาตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า คำสอนนี้เป็นของแท้ในพระพุทธศาสนา การดำรงอยู่ของ พระพุทธศาสนา ทำให้คงอยู่ รู้จักคำสอนของพระพุทธเจ้า หากคำสอนหายไป ก็จะไม่รู้จักพระพุทธศาสนา การสืบ ทอดพระพุทธศาสนาจึงเกิดขึ้น เทคนิคการสอนจึงมีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตนของนักเผยแผ่ ในงานวิจัยนี้จึงนำ การเผยแผ่ของพระมงคลเทพมุนี (สด จนทสโร) และพระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) ยังนำพระธรรมมาช่วยสร้างความรู้ และความเข้าใจ ในการสอน การเผยแผ่ประชาชน การสอนในพระพุทธศาสนามีหลายแบบ ซึ่งการสอนทนามจะมีการสอนแบบตอบโต้ ให้เข้าใจ ศรัทธา ส่วนการ บรรยายธรรมจะถือได้ว่าเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ใช้เหตุผล ชี้แจงยาว ทำให้เกิดผลจริง อีกทั้งยังมีการสอนให้พิจารณา สานิต การใช้ปฏิภาณ ในการแก้ปัญหา โดยการแสดงธรรมผู้ฟังจะตอบรับ สนใจ เข้าใจ หรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้เผยแผ่เป็น สำคัญ อีกทั้งการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ต้องมีเทคนิคการสื่อสารเข้าช่วย พระสงฆ์จึงเป็นผู้ที่ทำหน้าที่เผยแผ่ให้ประชาชน เทคนิคการสอนจึงหลากหลาย และมีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน การสอนเช่นนี้พระสงฆ์นอกจากจะบำเพ็ญประโยชน์แล้ว ยังมีหน้าที่ เผยแผ่พระพุทธศาสนา เช่นสอนให้ละชั่วที่ทำให้เกิดทุกข์ สอนให้ทำความดีทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ให้ช่วยเหลือกันโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน พระสงฆ์จึงมีโอกาศในการ ศึกษาและปฏิบัติตามคำสอนมากกว่าประชาชน จึงนำสิ่งที่รู้และนำคำสอนของพระพุทธเจ้ามาถ่ายทอด คลาย ความสงสัย ให้เข้าใจและชัดเจน ซึ่งการเผยแผ่พระธรรมให้ได้ผลดี สร้างศรัทธา พระสงฆ์ต้องแนะ

นำ สั่งสอนให้ ประชาชนศรัทธาให้เกิดความเชื่อมั่น มั่นใจ เป็นต้น วิธีการเผยแผ่หลักคำสอนของพระมงคล เทพมุนี (สด จนทสโร) กับพระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม)

พระมงคลเทพมุนี (สด จนทสโร) ท่านมีวิธีการสอนให้คนฟังเข้าใจง่าย ท่านมิได้สอนด้วยปากเปล่า เพียง อย่างเดียว ท่านเตรียมอุปกรณ์การสอนครบครัน เช่นเดียวกับนักศึกษาใหม่ ท่านจะแจกหนังสือทาง มรรคผล คู่มือการ ปฏิบัติ มีกระดานขนวนวาทเป็นรูป คนด้านข้างผ่าซีกแสดงที่ตั้งของดวงนิมิตทั้ง 7 ฐาน ท่าน จะชี้แจงก่อนนั่งว่า การทำ ภาวานานั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ ผู้ทำจะต้องมีใจและอารมณ์ปลอดโปร่ง ว้างจากกิจที่ จะต้องกังวลทั้งปวง เพราะถ้าหากมี ความกังวลมากนัก จะทำให้สมาธิไม่แน่วแน่ ฉะนั้นถ้ามีความตั้งใจว่า จะทำสมาธิแล้ว ก็พึงละความกังวลให้สิ้น ถ้าหาก ไม่ทำเช่นนั้นก็จะเกิดเป็นวิจิกิจฉาขึ้น ทำให้ผู้ปฏิบัติ ไม่เห็นธรรมได้ตามต้องการ และพระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) ท่านมีหลักการและวิธีการนำเสนอโดยเน้นเรื่องกฎแห่งกรรม ธรรมปฏิบัติ หลักความ ดีความชั่วและหลักธรรม ที่เป็นแก่นคำสอนของ พระพุทธศาสนา เช่น โพธิปักขิยธรรม 37 ประการ เป็นต้น แต่สิ่งที่เน้นมากที่สุด คือ สติปัฏฐาน 4 ท่านทั้งสองเป็นผู้สนใจ รับฟังและแนะนำ แต่ที่มีประโยชน์ มีเสียงคมชัด มีอำนาจในการเทศน์ การปฏิบัติ ภาวนา ท่านมีอุปกรณ์การสอนประกอบ มีญาณหยั่งรู้อนาคต และพยากรณ์ผู้ใดไม่เคยผิดพลาด ส่วนพระธรรมสิงหบุราจารย์ การบรรยายธรรมของท่าน มีการนำเสนอ ในรูปแบบ การแสดงธรรมยึดหลักกฎแห่งกรรม มี ลักษณะเป็นกันเอง กับผู้ฟัง ผู้ฟังสามารถสอบถามข้อข้องใจได้ตลอดเวลา ใช้ภาษาพูดที่เข้าใจง่าย มุ่งสื่อความหมายให้ผู้ฟังเข้าใจมากกว่า ที่จะแสดงยก บาเลิมาอ้างมากมาย ยกตัวอย่างมาประกอบการบรรยาย และบรรยายจากประสบการณ์จริง ดังนั้นพระเถระทั้งสอง ใช้ภาษาพูดที่เข้าใจง่าย มุ่งสื่อความหมาย

ให้ผู้ฟังเข้าใจมากกว่า ทำให้เกิดธรรมาปฏิบัติที่เข้าถึงการภาวนา ยิ่ง อธิบายหลักธรรมาปฏิบัติที่ลึกซึ้งให้เข้าใจง่าย ตามระดับความรู้ของผู้ปฏิบัติธรรมผลทำให้เห็นว่าการนำหลักการและวิธี ปฏิบัติมาประยุกต์ใช้ เป็นเครื่องกำหนดสติรู้ ทั้งแบบ “สัมมา อะระหัง” และ “พองหนอ ยุบหนอ” เป็นวิธีการของทั้งสอง มุ่งผลการปฏิบัติได้ผลในปัจจุบันโดยให้เกิดสติปัญญาในการพันทุกข์ หรือนิพพาน คือ จุดมุ่งหมายเดียวกัน เป็นต้น แนวการปฏิบัติธรรมของพระมงคลเทพมุนี (สด จนทสโร) กับพระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) ของพระมงคลเทพมุนี (สด จนทสโร) ใช้วิธีทำสมาธิวิปัสสนา ซึ่งมีบริกรรมภาวนา กับ บริกรรมนิมิต เป็นคู่ กัน ซึ่งบริกรรมนิมิตให้กำหนดเครื่องหมายเข้า ดวงใสเหมือนกับเพชรลูกที่เจียรระโน แล้ว ไม่มีขนแมว โตเท่าแก้วตา ผู้หญิงกำหนดเข้าปากช่องจมูกซ้าย ผู้ชายกำหนดเข้าปากช่องจมูกขวา อย่าให้ล้าให้เหลื่อม ใจของเราที่ยึดไปยึดมา ให้เอาใจไปอยู่ในบริกรรมนิมิตปากช่องจมูกหญิงซ้ายชายขวา ข้างนอกดวงโตเท่าแก้วตา ข้างในดวงโตเท่าเมล็ดพุทธรักษา สีขาวเหมือนกระจกส่องเงาหน้า หญิงกำหนดปากช่องจมูกซ้าย ชายกำหนดปากช่องจมูกขวา การนั่งจะนั่งคู้บัลลังก์ ขัดสมาธิ เท้าขวาทับขาซ้าย มือขวาทับมือซ้าย เว้นหัวแม่มือทั้งสองให้ห่างกันสององคุลี คือหัวแม่มือซ้ายจดกับปลาย นิ้วชี้ขวา แล้วตั้งกายให้ตรง คือวัดตั้งแต่ปลายนิ้วชี้ขวา แล้วตั้งกายให้ตรง พระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) ใช้การเคลื่อนไหวแบบพองหนอ ยุบหนอมีสติและสมาธิไปกำหนดรู้ที่ อาการเคลื่อนไหวพองยุบที่หน้าท้องซึ่งสัมพันธ์กับลมหายใจเข้าออกในอริยาบถนั่งและอริยาบถใหญ่และย่อยโดยบริกรรม คำว่า “หนอ” เพื่อเข้าสู่สติปัฏฐาน 4 คือกาย เวทนา จิต ธรรม เพื่อเกื้อกูลต่อการเจริญวิปัสสนาให้ละเอียด ความสงบทำให้ผู้ปฏิบัติแยกรูปนามและเห็นความเที่ยง ไม่ใช่ตัวตน จึงคลายความยึดมั่นในสิ่งต่างๆ ดังนั้น การนำหลัก

การและวิธี ปฏิบัติมาประยุกต์ใช้ เป็นเครื่องกำหนดสติรู้ ทั้งแบบ “สัมมา อะระหัง” และ “พองหนอ ยุบหนอ” เป็นวิธีการของทั้งสอง มุ่งผลการปฏิบัติได้ผลในปัจจุบัน โดยให้เกิดสติปัญญาในการพันทุกข์ หรือนิพพาน คือ จุดมุ่งหมายเดียวกัน

พระมงคลเทพมุนี (สด จนทสโร) ท่านสอนสมาธิวิปัสสนากัมมัฏฐานตามแนวสติปัฏฐาน 4 ให้ถึงธรรมกาย และนิพพานของพระพุทธเจ้านำหลักการของธรรมกาย มาเป็นเครื่องกำหนดสติรู้ โดยการหายใจเข้าออก “สัมมา อะระหัง” เพื่อให้จิตใจนิ่งอยู่ที่กลางท้อง ซึ่งพระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) นำหลักการปฏิบัติในมหาสติปัฏฐานมาประยุกต์ใช้ คือมีการกำหนดการเคลื่อนไหว “พองหนอ ยุบหนอ” ที่หน้าท้อง เพื่อเข้าสู่การพันทุกข์

ท่านทั้งสองเป็นบุคคลที่น่านับถืออย่างยิ่ง สามารถอธิบายหลักธรรมและมีการสอนปฏิบัติที่ลึกซึ้งให้ผู้ปฏิบัติ ธรรมเข้าใจง่าย จนปัจจุบันมีลูกศิษย์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผู้วิจัยพบว่าและรวบรวมหลักธรรมรูปแบบวิธีการ ผู้วิจัยจึงพบว่าท่านใช้หลักผสมพุทธวิธีการสื่อสาร และประสบการณ์มาประยุกต์เข้ากับการเผยแผ่ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด แก่ประชาชนพร้อมเป็นแนวทางแก่นักเผยแผ่ในยุคปัจจุบัน ผลกระทบที่มีต่อสังคม การยอมรับและการปฏิบัติต่อสังคม ท่านทั้งสองมีการเผยแผ่เป็นลักษณะเฉพาะตน มุ่งพัฒนาเสียสละ ทุ่เม เพื่อให้ประชาชนดับทุกข์ เสียสละเพื่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ซึ่งพระมงคลเทพมุนี (สด จนทสโร) ท่านเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มุ่งมั่นสร้างโรงเรียนพระปริยัติที่ใหญ่โต ในสมัยนั้นเพื่อให้บุคคลทั่วไปได้มาศึกษาและปฏิบัติ ซึ่ง ท่านได้อุทิศตน ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการศึกษา เผยแผ่ธรรมะทั้งด้านปฏิบัติและด้านปริยัติ พระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) ท่านเป็นคนใจดี มีเมตตาต่อประชาชน มีความห่วงใย ดูแลเอาใจ ใส่ แก่ผู้ปฏิบัติธรรมทุกคน ทั้งในด้านที่อยู่อาศัย อาหาร รวมทั้งการ

ปฏิบัติธรรม มีวาจาไพเราะ ใช้คำพูดที่ ประกอบด้วย เหตุผลสั่งสอนประชาชน มีปฏิภาณไหวพริบในการ ตอบปัญหา ชัดเจน คือชี้แจงให้ประชาชนหายข้องใจ ดังนั้น การปฏิบัติตนตามหลักพระธรรมวินัย พระ เทพสิงหนุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมโม) ปฏิบัติ ตนอย่างเคร่งครัดต่อ พระธรรมวินัยมาก แนะนำพระ ภิกษุสามเณรที่อยู่ภายในปกครองให้เอาใจใส่กวดขันใน ลีลาบทวินัยของตนเองนั้น อีกทั้งยังสั่งสอนประชาชน ที่ไปปฏิบัติธรรมให้เคารพต่อกฎระเบียบของวัด อย่างเคร่งครัด ถ้าใครไม่ปฏิบัติตามถึงกลับไล่กลับ บ้าน เลยก็มี ด้วยเหตุนี้ประชาชนจึงเคารพยำเกรงท่านมาก เป็นต้น

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การเผยแผ่คำสอนพระพุทธเจ้า ถือเป็นงาน หลัก ที่ต้องอดทน สร้างความมั่นคง และใช้ความ สามารถในการ สอนให้ผู้รับฟังเข้าใจ จดจำง่าย ถูกต้อง และเป็นประโยชน์ นักเผยแผ่จึงต้องมีเทคนิค และรูปแบบการสอนที่แตกต่าง กัน ซึ่งการแสดงธรรมนั้น พระพุทธเจ้าจะมีการวางแผนที่จะเผยแผ่พระพุทธ ศาสนาใช้พระภิกษุของตนที่มีอยู่แล้วแล้ว ส่งออกไปเผยแผ่ ขยายออกไปเพื่อขยายให้เพิ่มมากขึ้น ส่วนการเผยแผ่ที่พระพุทธเจ้า ใช้อุบายเสมอ คือ รูปแบบสนทนา ธรรม บรรยายธรรม ถามตอบปัญหา โดยวิธีการที่ทรง ใช้อุบายเสมอ ได้แก่ การเยี่ยมเยียนตามบ้าน การบริการ ชุมชน การ ใช้ปาฏิหาริย์ เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันได้ประ ยุกตีให้เหมาะสม มีรูปแบบที่ผสมเทคโนโลยีปัจจุบัน นำมาเผยแผ่ผ่านสื่อวิทยุ โทรทัศน์ สิ่งพิมพ์และสื่อ ออนไลน์ เป็นต้น ซึ่งการเผยแผ่ปัจจุบัน แสดงเป็นปาฐกถา การอภิปราย การสนทนา การเดิน ทางก็ใช้รวดเร็ว ไม่ยาวนานเหมือนอดีต

ปณิธานของพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ที่ประสงค์จะเผยแผ่พระพุทธศาสนา ให้กว้างไกล นั้นก็ยังคงอยู่ เพราะอยากให้พระพุทธศาสนา มีความ

มั่นคงไปให้นานที่สุดแต่ในปัจจุบันมีผู้มาบวชเป็นพระ สามเณร และแม่ชีน้อยลงที่ แตกต่างจากสมัยก่อนมาก โดยปัจจุบันผู้เผยแผ่มักมีความรู้และปฏิบัติต่างกับอดีต พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ท่านใช้คำสอนของ พระพุทธเจ้าในสมัยพุทธกาล มาปฏิบัติเสมอพร้อม สอนคู่กับการเผยแผ่ของท่าน มีศิษย์ของท่านในรุ่นหลัง นำไปปฏิบัติและทำให้ผู้ที่สนใจ เกิดความเข้าใจง่าย และหันมา ศรัทธาในตัวท่านมากขึ้นด้วย โดยการท ภาวนานั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ทำจะต้องมีใจและอา รมณ์ปลอดโปร่ง ใจต้องวาง การกิจทั้งปวงไม่เก็บมาคิด จะคิดดี คิดชั่วก็ไม่คิด ถ้าคิดเรื่องนั้นเรื่องนี้ จะทำให้สมาธิไม่แน่วแน่ การสอนของท่านจะมี ลักษณะที่เข้าใจง่าย ท่านยังมีอุปการะประกอบ มีการ ชี้แจงก่อนนั่งเพื่อทำให้นั่งภาวนาแต่ละครั้งมีความ ปลอดโปร่ง ให้ วางภารกิจต่างที่กังวล ทำให้มีสมาธิมาก ขึ้น พระธรรมสิงหนุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมโม) ท่านเป็นเจ้าอาวาสแห่งวัดอัมพวัน ตั้งแต่ พ.ศ. 2500 ท่านพัฒนา วัดให้มีความรุ่งเรือง สร้างสิ่งต่างๆมากมาย ทำให้ในปัจจุบันมีผู้มาปฏิบัติธรรมจำนวนมาก พระ เทพสิงหนุราจารย์ เป็น คนมีเมตตา ต่อบุคคลทั่วไป โดยไม่แบ่งแยกชนชั้นและท่านได้ทุ่มเทชีวิต สติปัญญา เพื่อการเผยแผ่วิปัสสนากรรมฐาน มากกว่า 40 ปี ซึ่ง มีหลักการเผยแผ่ตามหลักคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ซึ่งการอุปสมบทของพระเทพสิงหนุราจารย์ บวชจนมา ถึงอายุ 70 ปีนั้น ท่านไม่คิดตั้งใจบวชในระยะยาว แต่บวชเพราะแม่ขอให้บวช การสอนของท่านในทาง พระพุทธศาสนาจะไม่ละเลยเรื่องจิต เพราะทุกอย่าง คือ จิต เมื่อเข้าถึงแก่นก็จะสามารถดับทุกข์ได้ ส่วน ในด้านอนัตตา หากมนุษย์อยากพ้นทุกข์ ต้องมี สติปัญญาขั้นละเอียดใช้แก้ปัญหา และดับทุกข์โดยจิต นั้น พระพุทธศาสนา มองทุกอย่าง คือจิต ซึ่งสภาวะที่ เกิดกับจิตจะเข้าถึงแก่นและมีประโยชน์ในการดับ ทุกข์ได้โดยเฉพาะในชีวิตประจำวัน ทำให้แสดง ธรรมชาติที่บริสุทธิ์ ไม่ถูกห่อหุ้มด้วยกิเลส เป็นต้น

หลักคำสอนของพระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมโม) พบว่าจุดเด่นหลักคำสอนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติกรรมฐานซึ่งท่านได้เน้นให้ผู้ปฏิบัติได้ตระหนกอยู่เสมอ อันเป็นประโยชน์เกื้อกูลแก่การปฏิบัติเพื่อดับทุกข์ ซึ่งธรรมใน พระพุทธศาสนา มีสติปัฏฐาน 4 มรรค 8 และ วิปัสสนากรรมฐาน ซึ่งสติปัฏฐาน 4 ถือเป็นแนวทางสำคัญมาก ที่ให้ เหตุผล ความคิด อิสระและตัดสินใจ ปัญหา โดยการปฏิบัติธรรมนำหลักสติปัฏฐาน 4 หลักธรรมและคำสอนของพระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมโม) เน้นวิธีการปฏิบัติธรรมและเข้าใจเรื่องกฎแห่งกรรม เป็นต้น ยังมีหลักธรรมที่เป็นคำสอนตามพระพุทธศาสนา ที่นำมาใช้ในการสอนมากที่สุด คือ สติปัฏฐาน 4 ทำให้ผู้ฟังเข้าใจและนำไปปฏิบัติเป็นแนวทางแก้ปัญหาชีวิตได้ในด้านคำสอนปฏิจจสมุปบาท เป็นกระบวนการเกิด และดับที่เป็นเหตุเชื่อมโยง ปรมัตถธรรม ต้องเข้าใจ ถูกต้อง (เป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา) เมื่อมีปฏิบัติ จะควบคุม ด้วยกิเลส ความสำคัญของเหตุปัจจัย ปฏิจจสมุปบาท เป็นหลักธรรมที่พระพุทธเจ้า ทรงค้นพบ ตรัสรู้ เป็นต้น เรื่องปฏิจจสมุปบาท มีความชัดเจน สอดคล้องกับพระไตรปิฎก เพื่อพัฒนาศักยภาพพระสงฆ์ที่แสดงเป็นหลักการแสดงพุทธธรรม พระพุทธเจ้าสั่งสอนให้มาปฏิบัติเป็นประโยชน์กับชีวิตจริง แก้ไขปัญหาชีวิตได้ โดยเกิดจากการลงมือทำ พยายามเข้าถึงสัจธรรมและให้ถูกเถียง หาเหตุผล ดังนั้นการปฏิบัติกรรมฐานจึงควรมีธรรมะอยู่ในใจ จะมีความ เจริญบริบูรณ์ ในทุกด้าน หากไร้สติ จิตไม่มีความรู้จริง จะไม่เกิดประโยชน์ประการใด คำสอนพระเทพสิงหบุราจารย์ ให้มีความสำคัญในหลักธรรม กระบวนการเกิด ดับ และมีอยู่ในทุกคน ในชีวิตประจำวัน ต้องทำความเข้าใจ ควบคุมไม่ให้เกิดกระแสแห่งทุกข์ การปฏิบัติกรรมฐาน สิ่งที่ใช้ในการเผยแผ่หรืออบรมปฏิบัติธรรม จะเน้นเรื่องกฎแห่งกรรม ประสบการณ์จริง จากอดีตถึงปัจจุบัน ซึ่งสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสืออ่านทั่วไปหนังสือสิ่งพิมพ์ที่เป็น

หนังสือสำหรับอ่านนั้น แบ่งออกเป็น 2 อย่าง คือ หนังสือประเภทแสดงธรรมหรือปาฐกถาธรรมหนังสือแนะนำวิธีการปฏิบัติกรรมฐาน การเผยแผ่คำสอนของศาสนาในทุกศาสนา ต้องอาศัยหลักการการสื่อสารช่วยจึงจะประสบผลสำเร็จ เมื่อได้ แสดงธรรมจนเกิดเป็นพระสงฆ์สาวกในพระพุทธศาสนา สาวกเหล่านั้นไปช่วยประกาศเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่บุคคลทั่วไป ซึ่งปัจจุบันการสื่อสาร ถ่ายทอดสด ไปสู่ผู้ฟังมีหลายรูปแบบ หากผู้สื่อสารหรือพระสงฆ์ขาดทักษะในการใช้ อุปกรณ์ในการสื่อสารจะทำให้การสื่อสารไม่สำเร็จ ผู้รับสารคือผู้ฟัง ซึ่งผู้รับจะมีปัญหาเรื่องการฟังธรรมะ จึงสะท้อนไปสู่ พระสงฆ์ที่มีการสื่อสารไม่เข้าใจ ดังนั้น การสื่อสารควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ส่วนผู้ฟังต้องแสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) อธิบายหลักของพระพุทธศาสนา ก่อนว่าพระพุทธเจ้าสอนให้สัตว์โลกทั้งหมด ละชั่วด้วยกาย วาจา ใจ ทำความดีด้วยกาย วาจา ใจ และทำใจให้ใสบริสุทธิ์ ส่วนหลักการสอนของพระธรรม สิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมโม) เน้นเรื่องกฎแห่งกรรม ธรรมปฏิบัติ ประสบการณ์ตรงจากตัวท่านเองและคนอื่นหลัก ความดีความชั่วและหลักธรรมของพระพุทธศาสนา แต่สิ่งที่เน้น คือ สติปัฏฐาน 4 เป็นหลัก พระเถระทั้งสองมีบทบาท สัมพันธ์ในฐานะลูกศิษย์และอาจารย์ เป็นผู้สืบทอดพระพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้า และเป็นแบบอย่างที่ดี ทำให้พระเถระทั้งสองเป็นนักเผยแผ่มีชื่อเสียงทั้งอดีตและปัจจุบัน ประสบความสำเร็จในการเผยแผ่ทั้งด้านปริยัติ ด้านปฏิบัติ แสดงความเป็นตัวตนในการเผยแผ่ให้เข้าถึงพระธรรม ต่อยอดคำสอนที่สืบทอด พระพุทธศาสนาตามแนวทางของพระเถระทั้งสองได้อย่างดีเยี่ยมและลักษณะคำสอนที่มีความเป็นตัวเองสูง อีกทั้ง สามารถหาฟังได้ในปัจจุบันไม่เลือนหายไป ทำให้คงระลึกถึงสืบทอดไป ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัย 1. นักเผยแผ่จะเป็นนักแนะนำ ให้ประชาชนเกิดความรู้สึกศรัทธา

ในด้านดีและทำให้พ้นทุกข์ พ้นจากการเวียนว่ายตายเกิด 2.จากผลการวิจัยทำให้พระพุทธศาสนายังได้รับการสนับสนุนจากประชาชนและการช่วยเหลืออย่างเต็มที่ เช่น หน่วยงานจากรัฐ 3. นำหลักการเผยแผ่ไปขยาย พัฒนา ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ในการวิจัยครั้งต่อไปจะสอดคล้องการวิจัยในเชิงปรัชญาให้ลึกซึ้งกว่านี้และปัญหาของอิทธิพลทางตะวันตกที่มี ต่อสังคมไทยในปัจจุบัน

กันว่าทำไม วัฒนธรรมดั้งเดิมของพระพุทธศาสนาในสังคมไทยสูญหายไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน เป็นต้น

1. เปรียบเทียบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระมณฑลเทศาภิบาล (สด จันทโร) กับหลวงปู่ชาชีสิงห์
2. วิเคราะห์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระราชาคณะ (ประยูร ปยุตโต) 3. วิเคราะห์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพุทธทาส 4. วิเคราะห์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่มีผลกระทบต่อพระสงฆ์ในสังคมไทย

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- กรมการศาสนา. 2535ก. **วินัยบัญญัติในกรรมวิธี**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมศาสนา.
- _____. 2535ข. **วินัยบัญญัติในกรรมวิธี**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมศาสนา.
- การพระศาสนา ด้านสาธารณูปการ. 2558. **ประวัติสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้ามณฑลราชครู (ช่วง วรปุณฺณ ป.ธ.9)**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เอ็มไอเอสจำกัด.
- กองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. 2550. **เทคนิคการฝึกอบรม**. กรุงเทพฯ: ดำรง ผลโกศล. 2544 . **การศึกษาการใช้วิธีวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของเจ้าอาวาสในจังหวัดร้อยเอ็ด**. ปริญาวิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ตรีธา เนียมขำ. 2528. **ตรีธาเล่าเรื่องหลวงพ่อดำและวัดปากน้ำ พิมพ์ครั้งที่ 3**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ เจริญผล.
- ทนทล ใบบัว. 2536. **หลักและทฤษฎีการสื่อสาร**. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พริ้นติ้งเฮาส์.
- ธวัชชัย ฤกษ์ประกรกิจ. 2540. **ถอดรหัสใจ ไชยรหัสชีวิต**. กรุงเทพมหานครสำนักพิมพ์รัช.
- ธรรมสภา. 2542. **ชีวิต การงาน หลักธรรมของพระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม)**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ธรรมสภา.
- _____. 2542. **ชีวิต การงาน หลักธรรมของพระมณฑลเทศาภิบาล (สด จันทโร)**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ธรรมสภา.
- _____. 2545. **ชีวิต การงาน หลักธรรมของพระมณฑลเทศาภิบาล (สด จันทโร)**. กรุงเทพมหานคร: โรงพยาบาลพระพุทธศาสนาของธรรมสภา.
- ประมะ สตะเวทิน. 2528. **หลักนิเทศศาสตร์**. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.
- พระครูนิสัยปริยัติกิจ (เฉลิม แชนอก). 2544. **การศึกษาเปรียบเทียบแนวทางการปฏิบัติกรรมฐานของ หลวงพ่อเทียน จิตตสุโก และ หลวงจรัญ ฐิตธมฺโม**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร มหาบัณฑิต. สาขาพุทธศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- พระครูอาทรปริยัติสุธี (ทุมสิงห์). 2552. **ศึกษาการเผยแผ่พุทธธรรมของพระราชญาณวิริฐิ (เฉลิมชัย ชยมงคล).** วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.สาขาพุทธศาสตร์, มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระณรงค์ กิตติธโร. 2549. **การศึกษาเปรียบเทียบปรัชญาการศึกษาของพุทธทาสภิกขุและพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต).** วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.สาขาพุทธศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช). 2545. **ราชบัณฑิต คำวัด 2.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เลียงเชียง.
- พระราชวรมนี (ประยุทธ์ ปยุตฺโต). 2532 . **เทคนิคการสอนของพระพุทธเจ้า.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ เบิก ม่าน. _____ . 2541. **พุทธวิธีในการสอน.** กรุงเทพฯ : มูลนิธิพุทธธรรม
- _____ . 2544. **พุทธธรรม.** พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์บริษัท สหธรรมิกจำกัด.
- พระภาวนาวิสุทธิคุณ (จรัญ ฐิตธมฺโม). 2533. **คู่มือวิปัสสนาจารย์.** กรุงเทพฯ: หอรัตนชัยการพิมพ์.
- _____ . 2530. **กฎแห่งกรรม ธรรมปฏิบัติ เล่ม 1.** กรุงเทพฯ: หอรัตนชัยการพิมพ์.
- _____ . 2530. **กฎแห่งกรรม ธรรมปฏิบัติ เล่ม 2.** กรุงเทพฯ: หอรัตนชัยการพิมพ์ .
- _____ . 2531. **กฎแห่งกรรม ธรรมปฏิบัติ เล่ม 3.** กรุงเทพฯ: หอรัตนชัยการพิมพ์.
- พระมหาภคญาณ นันทเพช. 2550. **การเผยแผ่ศาสนาธรรม : กรณีศึกษา 9 วัด.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรศาสตร์.
- พระมหาแผน ธรรมเมธี (ศรี อภัย) . 2549. **ศึกษารูปแบบและวิธีการเผยแผ่พุทธธรรมของพันเอกปิ่น มุทุกันต์.** วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.สาขาพุทธศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหารุ่งเพชร ขวนปญโญ (พิศทาป) . 2548. **ศึกษารูปแบบและวิธีการเผยแผ่ของ พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช).** วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาพุทธศาสตร์ , มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาสุญา โรจนญาโณ. 2540. **การศึกษาบทบาทพระโมคัลลานเถระ.** วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์ มหาบัณฑิต. สาขาพุทธศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาสัญญา ปญญาวิจิตโต. 2543. **ศึกษารูปแบบและแนวทางการเผยแผ่พุทธธรรมของ พระครูพิศาลธรรมโกศล.** วิทยานิพนธ์ปริญญาธรรมนิเทศมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระราชธรรมนิเทศ (ระแบบ ฐิตญาโณ). 2540. **พุทธวิธีเผยแผ่พระพุทธศาสนา.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหา มกุฏราชวิทยาลัย.
- พระวุฒิกมล วุฑฒิกรโณ. 2543. **ศึกษาเทคนิคและวิธีการเผยแผ่พุทธธรรมของพระราชวรมนี (ประยุทธ์ ธรรมจิตโต).** วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.สาขาพุทธศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย.
- พิสิฐ เจริญสุข. 2539. **คู่มือการเผยแผ่พระพุทธศาสนา.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2525. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2525.** กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- _____ . 2556. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2556.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์บริษัทศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์จำกัด.

- สมเด็จพระญาณสังวร (เจริญ สุวฑฺฒนมหาเถระ). 2541. **หลักการศึกษาศาสตร์ของพระพุทธเจ้า**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- เสฐียรพงษ์ วรรณปก. 2540. **พุทธวิธีการสอนจากพระไตรปิฎก**. กรุงเทพฯ: บริษัท เพชรรุ่งการพิมพ์ จำกัด.
- สุทิสสา อ่อนค้อม. 2554. **ธรรมนิยาย ชุดสัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 21. กรุงเทพฯ: หอรัตนชัยการพิมพ์.
- สิทธิ บุตรอินทร์. 2533. **พระพุทธศาสนา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สมาน งามสนิท. 2541. **เอกสารประกอบการบรรยายวิชาธรรมนิเทศ**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สายธาร ศรัทธาธรรม. 2549. **หลวงพ่อด วัดปากน้ำ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์บริษัท ออฟ เซ็ทครีเอชั่นจำกัด.
- หลวงพ่อด วัดปากน้ำ. 2552. **หลักการสอนสมถวิปัสสนากัมมัฏฐานของหลวงพ่อด วัดปากน้ำภาษีเจริญ** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เอ็มไอเอสจำกัด.